

PasningsGuide

SELVVANDENDE MOBILT HØJBED

INDHOLD

SKAB NYE RUM MED MOBILE HØJBED	4
HØJBEDETS OPBYGNING	5
Lav model	5
Høj model	5
PASNINGSGUIDE	6
Vanding de første 4 uger	6
Høj model	6
Lav model	6
Vanding efterfølgende	6
Tømning af vandreservoiret	6
Jordtilførsel	6
Gødning	7
Renhold	7
Vedligehold	7
Vær særligt opmærksom på	7
ÅRSHJUL FOR MOBILT HØJBED	8

PasningsGuide SELVVANDENDE MOBILT HØJBED

TagTomat ApS
Husumgade 2, st. tv
2200 København N
www.tagtomat.dk

Udarbejdet februar 2017.

Billeder og illustrationer

Billeder og illustrationer er udarbejdet af TagTomat, hvis andet ikke er angivet.

Af Kristine Kiilerich: forside og øverst s. 4

Licens

Dette værk er udgivet under en Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommerciel – DelPåSammeVilkår-licens. Det betyder:

Navngivelse: Du må kopiere, distribuere, vise og anvende dette værk – og afledte værker baseret på det – men du skal kreditere værket som angivet i licensen.

Ikke-Kommerciel: Du må ikke anvende værket til kommercielle formål – som angivet i licensen.

Del på samme vilkår: Du må remixe, ændre og bygge videre på materialet i dette værk. Men hvis du gør dette, skal du distribuere dine ændringer og tilføjelser under den samme Creative Commons licens.

Se <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

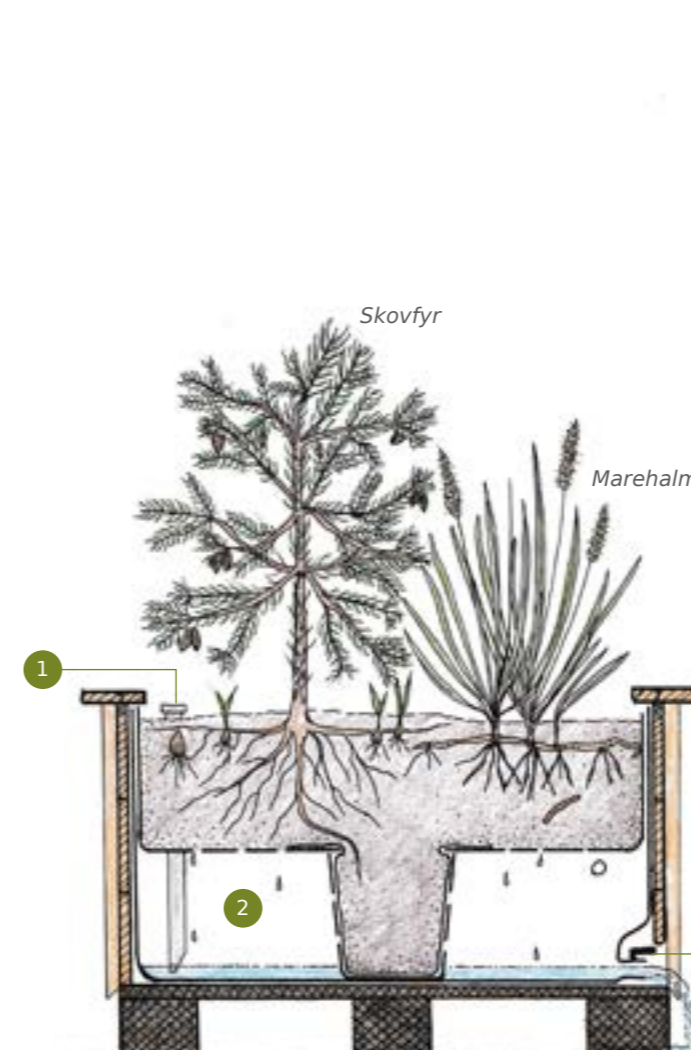
SKAB NYE RUM MED MOBILE HØJBED

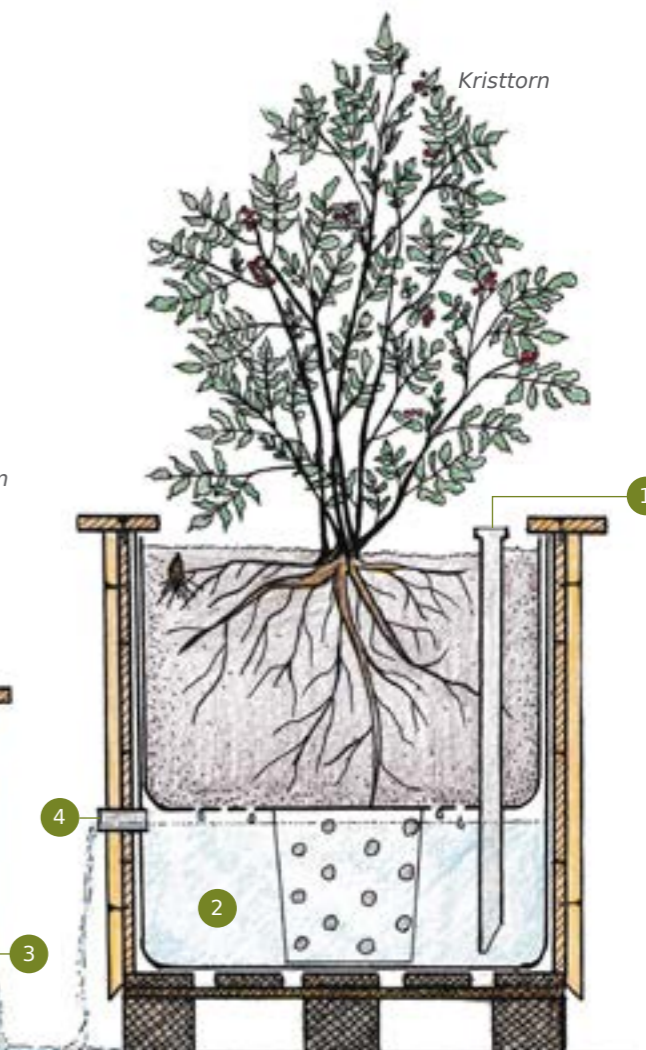
Det selvvandende mobile højbed fra TagTomat skaber frodige og trygge rammer for et grønt opholdsrum i byen. Møblet kræver minimal vandingsindsats fra dig og kan flyttes rundt med palletløfter, idet det er bygget op på en plastpalle og indeholder et stort vandreservoir, der kan tømmes. Det er velegnet til større planter som frugtbuske og mindre frugttræer. Plantemøblet er ideelt til at danne afgrænsning, baggrund eller rum og kan sammensættes med andre af TagTomats produkter, som fx plantekassebænke, tøndebede og plantekassemoduler, der kan findes på hjemmesiden www.tagtomat.dk/butik.

HØJBEDETS OPBYGNING

Lav model

Høj model

Tværsnit af mobilt højbed med topbrædder af lærk.

1. Vandingsrør
2. Vandreservoir
3. Indvendig aftapningshane
4. Overløbshul

PASNINGSGUIDE

Vanding de første 4 uger

Høj model

For at sikre at planterne og selvvandingssystemet kommer ordentligt i gang, er det vigtigt, at jorden vandes grundigt igennem 2-3 gange om ugen, også selvom det har regnet. Det kræver ca. 50-60 liter vand at gennemvande jorden, svarende til ca. 6 af de almindelige, store, grønne vandkander. Der anvendes spreder eller vandes med svag stråle, så vandet bliver jævnt fordelt, og den nye porøse jord ikke klasker sammen. Derefter fyldes vandreservoiret, hvilket gentages efter de første 4 uger.

Lav model

For at sikre at planterne og selvvandingssystemet kommer ordentligt i gang, er det vigtigt, at jorden vandes grundigt igennem 2-3 gange om ugen, også selvom det har regnet. Det kræver 40-50 liter vand at gennemvande jorden, svarende til ca. 5 af de almindelige, store, grønne vandkander. Der anvendes spreder eller vandes med svag stråle, så vandet bliver jævnt fordelt, og den nye porøse jord ikke klasker sammen. Derefter fyldes vandreservoiret, hvilket gentages efter de første 4 uger.

Vanding efterfølgende

Vandreservoiret kan indeholde helt op til 60 liter, og derfor er det kun nødvendigt at fylde det ca. 1 gang om måneden, afhængigt af årstid og vejrforhold. I varme tørre perioder kan der være behov for vanding 2 gange om måneden; men om efteråret, når regnen intensiveres, vandes mindre, og vi anbefaler at lade reservoiret løbe næsten tørt for vand, før det fyldes. I vinterperioden, når frosten kommer og planterne går i dvale, vandes ikke.

Vand først jorden

Skal jorden vandes, bør det gøres før opfyldning af vandreservoiret, da det overskydende vand fra jorden vil få reservoiret til at løbe over, hvis det er fuldt. Stik en finger et par cm ned i jorden, og mærk efter om den er tør; er den det, bør der vandes fra oven. Står højbedsmøblet i direkte sol, anbefaler vi at vande på overskyede dage eller om aftenen, når solen er gået ned, og at undgå vand direkte på planterne.

Fyld derefter reservoiret

Tilfør vandet via det grå vandingsrør i bedet, til det når ca. 25 cm op. Reservoiret er fyldt, når vandet løber ud af overløbshullerne i siden. Se hvor højt vandet står ved at kigge ned i røret eller stikke en tør pind derned, som kan vise vandstanden.

Tømning af vandreservoiret

I frostvejr bør reservoiret være tømt for vand for at undgå skader på planterødderne og frostsprængning af aftapningshanen. Hanen, der er placeret nederst på siden, åbnes om efteråret, forbliver åben vinteren over og lukkes igen om foråret, når regnen aftager, og der ikke længere er risiko for hård frost.

Jordtilførsel

Jorden i bedet sætter sig med årene, og derfor bør der løbende tilføres ekstra jord. Dette gælder særligt efter det første år, hvorfor der om foråret fyldes op med jord til lidt under kanten af bedet. Vi bruger Champost Planteskolejord, som er velegnet til selvvandingssystemet, da det har god

struktur og sugsevne. Skal der dyrkes grøntsager i bedet, anbefaler vi Champost Drivhusblanding, idet denne jord indeholder meget næring; de to jordtyper kan evt. blandes for en luftigere struktur. Champost Drivhusblanding og Champost Planteskolejord kan købes i sæk eller bigbag på www.tagtomat.dk/butik.

Gødning

Vi anbefaler at udlægge et ca. 3-5 cm tykt lag Champost Jordforbedring en gang om året, enten om foråret eller om efteråret. Vælges foråret, mindskes spiring af ukrudt, og vælges efteråret, beskyttes planterødderne mod frost. Jordforbedringen kan også arbejdes godt ned i det øverste jordlag for at gøre det luftigere. Vær opmærksom på, at der ikke må plantes direkte i jordforbedringen, da det svider planternes rødder. Champost Jordforbedring kan købes i sæk eller bigbag på www.tagtomat.dk/butik.

Renhold

Vandingsrør og overløbshuller renholdes for at undgå tilstopning. Hvert forår kontrolleres, at vandet kan løbe frit igennem systemet ved at åbne aftapningshanen og spule reservoiret med vandslange via vandingsrøret. Hvert efterår kontrolleres overløbshullerne, da det er særlig vigtigt, at de fungerer i perioder med megen regn.

Vedligehold

Over en årrække kan træet i højbedsmøblet give sig, og skruerne bør derfor spændes efter. Går enkelte dele i stykker, bør de udskiftes. Delene kan laves af eget genbrug eller anskaffes på www.tagtomat.dk/butik.

Vær særligt opmærksom på

- PasningsGuiden er kun vejledende, og vanding er meget afhængig af vejret, placeringen og planternes egenskaber. For at kunne vurdere hvor ofte der skal vandes, er det derfor vigtigt at observere planterne og at lære bedet at kende.
- Vi anbefaler at fortsætte med at anvende spreder eller svag stråle i den efterfølgende vanding, og at vande om aftenen, når solen er gået ned, eller på dage, hvor det er overskyet.
- Jorden må aldrig tørre så meget ud, at den slipper kanterne i bedet. Sker dette alligevel gennemvædes jorden gentagne gange for igen at få selvvandingssystemet til at fungere.
- Skal bedet flyttes, gøres det forsigtigt, da det kan være tungt. Vi anbefaler først at tømme reservoiret for at mindske vægten.
- Gødningsforholdet er afhængig af plantevalget og bør altid tilpasses de planter, der står i bedet.
- Ønsker man ikke selv at passe mobile højbed, tilbyder TagTomat skræddersyede driftsaftaler.
- For yderligere information eller vejledning henvises til hjemmesiden www.tagtomat.dk

ÅRSHJUL FOR MOBILT HØJBED

	Forår	Sommer	Efterår	Vinter
Vanding	1 gang om måneden.	1 gang om måneden. 2 gange i varme, tørre perioder uden nedbør.	Kun efter behov	Der vandes ikke.
Tømning	Aftapningshane lukkes og reservoir fyldes, når risiko for frost er ovre.		Aftapningshanen åbnes inden frost.	Aftapningshanen forbliver åben sæsonen igennem.
Jordtilførsel	På 2. år tilføres jord til lige under kanten af bedet.	Løbende jordtilførsel efter behov.	Løbende jordtilførsel efter behov.	
Gødning - vælg forår eller efterår	Udlægning af jordforbedring. Løbende tilførsel af gødning efter behov.	Løbende tilførsel af gødning efter behov.	Udlægning af jordforbedring. Løbende tilførsel af gødning efter behov.	
Renhold	Reservoiret spules igennem, og vandflow kontrolleres.			

Mobile højbede skaber rum under Kulturnatten hos Realdania.

Mobile højbede kombineret med bænke hos Realdania.